

EL BE NEGRE

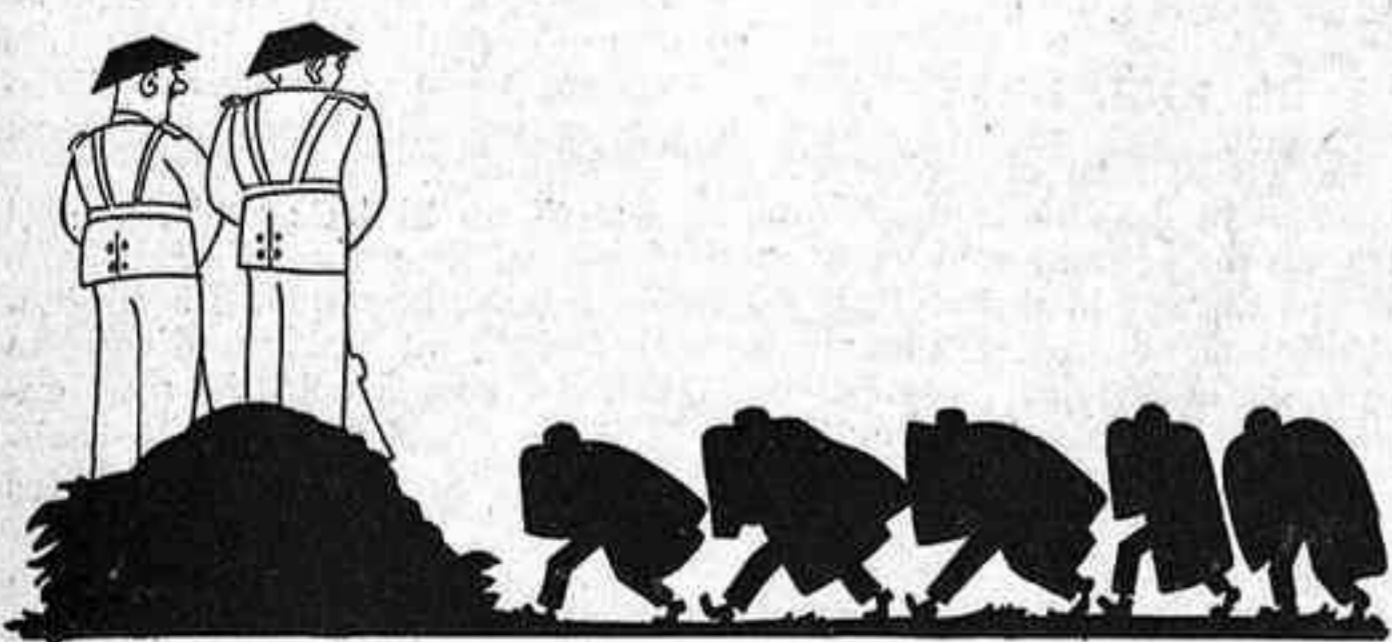
SETMANARI SATÍRIC.

L'Estatut ha passat per la Porta del Sol amb bastant bona sombra

Any I - Núm. 9

Barcelona, 18 d'agost de 1931

Preu: 20 cèntims

— Cielos! Unos embozados! Qué será tanto misterio?
— Disimule hombre. Son los cinco que no votaron el Estatuto, que regresan a Barcelona.

Lluís Companys o "La Passionària" política

El «Full Oficial del Dilluns» ens ha trepitjat un interviu que pensàvem fer amb en Lluís Companys. De totes maneres —el mal ja no té remei— podem acontentar-nos reproduint uns fragments de les declaracions del personatge de l'Esquerra.

«La discussió de l'Estatut —diu el senyor Companys— ha de mantenir-se en un pla d'amor.»

I més avall:
«Les Constituents—afegeix— són el laboratori nacional on l'amor de tots forja la nova Espanya.»

I finalment:
«Diguem-ho nosaltres ben alt i ben clar: estimem Espanya amb tota passió. Ens sentim dins d'ella i per aquest amor lluitarem vers una Pàtria generosa.»

Aquestes declaracions, ultra la seva finor política, demostren que el senyor Companys té una dialèctica que, en certa manera, fa suposar que l'ex-governador de Barcelona no haurà estat pas dels més desafortunats en les tendres lluites de l'amor. Quina passió! Quina vehemència! Quin frenesi!

Això, veuen, el nostre Pociello Forradellas no ens ho farà mai.

Llástima que aquestes apassionades afirmacions del senyor Companys s'hagin vist enterbolides per les extemporànies aclamacions d'aquests exaltats d'Avila i d'Aranjuez que han cridat Viva Cataluña independiente!

On s'és vist!

Llegim que l'Alcalde de Colònia, que vol fer tots els possibles per anivellar l'economia del seu Municipi, ha suspès totes les obres que no són absolutament indispensables i, predicant amb l'exemple, ha renunciat a l'ús de l'automòbil oficial.

Ens hi jugaríem un peix que aquest Alcalde de Colònia devia ésser un dels darrers puntals de la monarquia alemanya.

A Saragossa poden estar tranquils: Antonio Montaner ha dimissió el càrrec de governador

El senyor Antonio Montaner, abans de governador de Saragossa, ho era de Sevilla; i abans d'anar a Sevilla havia estat orador grandiloquent a Barcelona. Entre Ciceró i Rius i Tauler.

Els sevillans se'n recordaran tota la vida: sempre serà aquell governador que, mogut d'un afany de popularitat, quan rebia unes comissions de patrons i obrers, deia:

—Que hable un representante de los obreros.

I acabat:
—Ahora—i aquí una ganyota displicent—, ahora que hable un burgués.

Aquest governador havia sortit més «sevillà» que els sevillans nadius. No passava, i per això va haver de passar de llarg... és a dir, tocar el dos.

Y que ahora los sevillanos se las compongan sin él...

No cal comentar, sabuda com és dels nostres lectors, quina traca va celebrar la marca de l'eloqüent i eloqüaç personatge. De Sevilla a Saragossa. Tots els agitadors l'hi seguien. Saragossa aviat era, com deia don Antoni Montaner informant una causa per robatori de gallines, a la Sala Criminal (que no és sinònim de la sala del crimen), era «Un campo de Agramante». De manera que el governador podia aplicar-se allò de D. Juan Tenorio:

A donde quiera que voy va el escándalo conmigo.

Però sort tenen a Saragossa que, per tal de comparèixer davant la comissió parlamentària que fa l'enquesta dels fets de Sevilla, li ha calgut dimitir. A Saragossa diuen allò de Dios aprieta, pero no ahoga i li han tret una jota que fa:

La Virgen del Pilar dice que no quiere a Montaner; que le gusta estar tranquila y con él no puede ser.

JA NO SABEM A QUIN MÓN SOM!

Catalunya no tindrà més remei que reprimir severament el separatisme castellà

(Del nostre enviat especial en el viatge de la Generalitat a Madrid.)

Catxec, catxec, catxec, catxec, etc.; el tren marxa com aquell qui va via enllà. De tant en tant, la locomotora feia un xiulet que trencava el silenci —relatiu— de la nit: Lluhihihihi... I les rodes, en passar les agulles de les estacions, tenien un traqueteig especial, i deien, ritmadament: Dol-cet-Den-càs-Dol-cet-Dol-cet-Den-càs. El tren es parava un moment, i en reprendre la marxa, els primers esbufecs de la locomotora feien, pausadament: Cam-pa-lans-Cam-pa-lans...

Com vostès poden veure, entre la màquina i els vagons ho deien gairebé tot. No hi va haver manera, però, que pronuncessin amb una certa correcció el nom il·lustre del senyor Puig i Ferrater, ni el no menys il·lustre del senyor Riera Puntí.

Mentrestant, resonaven encara a la nostra oïda les ovacions amb què ens havia acompanyat el poble de Catalunya. Quina era l'acollida que ens reservaven les terres castellanes? Ah! i qui diu ah!, diu misteri.

Passava una estació, una altra i una altra, és a dir, tantes estacions com hi ha d'aquí a Madrid. A la majoria d'elles, un silenci respectuós i cordial trencat només pels murrus invariables del cap de l'estació, es deixava sentir. De manera que quedem que era un silenci que es deixava sentir. Després diran que no s'apren viatjant!

Catxec, catxec, catxec, catxec... Dol-cet-Den-càs-Dol-cet-Den-càs... Ja som a l'entrada de Madrid. Ai, ai! ¿què passarà? En Pere Comes fa el cor fort, mentre va perdent quilos de greix pels corredors. En Carasco treu la brunnissima cara per una finestreta, i una de les nenes desapareixides que, per cert, passava en aquell moment, fa:

—Mira! Hasta llevan un mo-ro amigo.

Va haver-hi quart i ajuda a donar pressa a en Gassol: des de Guadalajara que s'estava treient els torcidos i encara no havia acabat. I amb aquestes, ja érem a Madrid. El primer que es va enfilat al vagó fou en Nicolau d'Oliver. Estava tan emocionat, que va abraçar el controlleur en lloc d'en Macià, i va clavar un pessic a l'anca del comandant Farràs, creient que es tractava de la cambra de la senyora Aiguader.

La resta, vostès ja la saben.

El poble de Madrid, complint les recomanacions d'El Sol, estava formant en dos rengles, amb la mà al pit, a banda i banda de l'estació, tal com fan els hidalgos i els que no volen aplaudir.

***

Però l'autèntic entusiasme no s'ha desencadenat fins que en Macià, sortint de Madrid, ha visitat les terres de Castella, tan cantades pels poetes i pels viatjants catalans.

A l'Escorial, un freret va lliurar, misteriosament, un paper al senyor Macià. Era un missatge compost amb lletra de l'altre món, i que deia així: «Mòmias pudridero convencidas estuvimos haciendo el primo durante siglos. Mómia Felipe V inconsolable. Esperamos de su bondad que nos respetará el local. ¡Viva Pablo Claris!»

Però això no va ésser res, comparat amb l'arribada a Avila. Allí, el poble en pes, és a dir, els captaires, els capellans i els militars francs de servei, varen rebre el senyor Macià i els seus acompanyants amb un entusiasme frenètic. Els crits de Viva Cataluña libre!, viva el Abuelo! i muera el Estado opresor!, no paraven un moment. Els ànims s'excitaven de tal manera, que el senyor Ventura Gassol, mig per calmar els ànims i mig per complir el règim (feia prop de vint-i-quatre hores que no havia parlat en públic!), va adreçar-se a la multitud i va dir:

—Hermandos de Castilla: Me sabe mal no poderos decir en esta solemne ocasión, que acaba de llegar del Campo de Taragona con el hermano Puig y Ferrater, porque tampoco me creierais. Y és una lástima, porque hace muy bonito. (Ovació i un crit de: ay! no me lo digas...)

Nosotros, los hermanos de Cataluña, los que hemos luchado por nuestras doctrinas con una fe que sólo igualaron los primitivos cristianos, de modo que casi podríamos llamarlos hermanos de la doctrina cristiana, venimos a Castilla con los

Mentres a Avila cridaven «Viva Cataluña independiente», en Companys deia que estimem Espanya amb passió.

Ja feia bé aquella vella...

brazos abiertos, posición un poco incómoda para andar, pero muy apreciada entre los amigos de la cordialidad. Es por eso que, no podemos disimularlo, nos han producido mala impresión esos gritos de «viva Cataluña libre!» que acabamos de oír. No es que desconozcamos y no respetemos las justas aspiraciones catalanas, pero na por eso vamos a tolerar que se pongan en cuarentena la soberanía, la idiosincrasia y la unidad de la Patria.»

Després del senyor Ventura Gassol, va parlar en termes semblants en Puig i Ferrater, i com que al cap de dues hores encara no s'havia mogut de la part introductiva del discurs, la caravana el va deixar allí i va guillar cap Aranjuez.

L'arribada a la ciutat dels jardins fou encara més emocionant que la d'Avila. El poble no parava de cridar Viva Cataluña libre!, i un grup d'exaltats va cantar Los segadores, convenientment traduïts al castellà pels germans Marquina. Machado i Alvarez Quintero, en col·laboració. La policia no va tenir més remei que donar una càrrega. Inmediatament va organitzar-se una manifestació de protesta. Els ànims estaven molt excitats, i les paraules que va pronunciar, des del balcó de l'Ajuntament, l'alcalde d'Aranjuez, acabaren de posar les coses al punt de dalt.

—Si, señores—va dir valentament—: pueblo que merece ser libre, si no se lo dan se lo toma.

El pas de la comitiva catalana per la població seguí essent saludada amb crits subversius. Els visques a Cataluña independiente feien veritablement esgarriar.

De resultes de tot això, la delegació de la Generalitat que es troba a Madrid s'ha reunit, sota la presidència del senyor Macià. A la sortida de la reunió, el senyor Carner ha lliurat la següent nota a la premsa: «A pesar de las exaltaciones callejeras de estos días, que la Generalidad no sabría aprobar, y en las cuales se ha patentado la existencia inmeable de un foco de separatismo castellano, tenemos interés en hacer constar que no toleraremos un momento más estas extralimitaciones. Tal como ha declarado el compañero Companys, amamos a España con toda la pasión. De manera que... basta de bromas!»

Aquesta nota ha produït bon efecte entre els medis conservadors. El nostre líder, senyor Pociello Forradellas, que estigué a punt d'ésser consultat per telèfon, hi donà, de totes maneres, la seva conformitat.

—Altra vegada així, noia?
—Si... miri... vaig anar a despedir en Macià i... amb aquelles empenyes... sap?

Els tramvies seran reservats als matemàtics

Així com Plató havia posat a dalt de la porta de la seva escola un rètol que deia: «Qui no sàpiga geometria que no hi entri», d'ara endavant cada tramvia durà a les seves portes uns rètols que faran així: «Qui no domini les matemàtiques superiors, que no hi pugui». Perquè amb els augments de les tarifes, tan arbitraris i complicats, no hi ha manera d'entendre's, si no esteu molt fort en càlcul.

Per això, per estalviar-se raons, els viatgers, abans d'ésser admesos, seran objecte d'un petit examen a la plataforma. —Com anem de logaritmes? —farà el cobrador a un bon senyor gras i acolorat.

—Ja veurà, des del batxillerat no els he tornat a mirar la cara.

—Doncs, baixi.

—Defineixi què és una funció de primer grau.

—De primer grau... de primer grau... ¿que vol dir el cinema?

—A baix!

Sense anar més lluny, l'altre dia no van deixar pujar en Vidal i Guardiola dalt d'un treneta, per poc preparat.

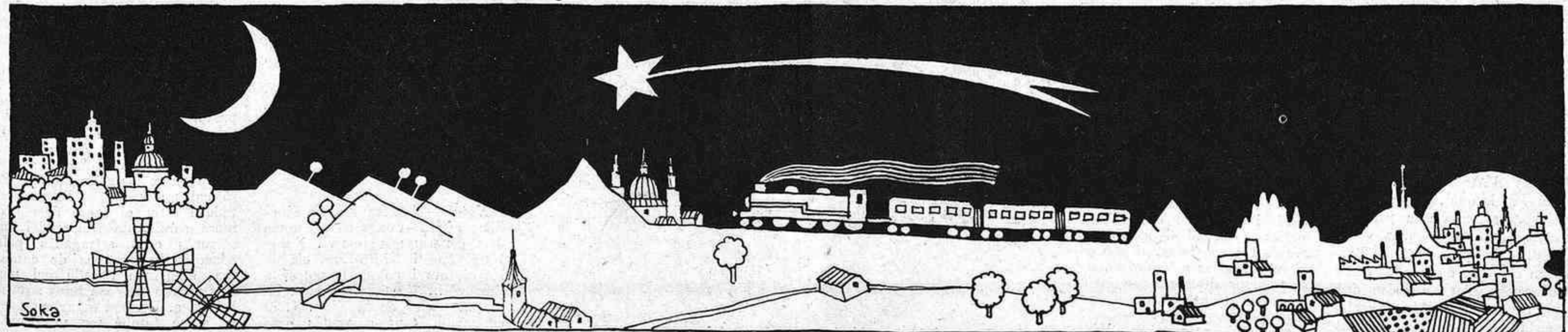
Sort que ara només s'hi ha ficat el doctor Aiguader; però l'amic Vachier aprofitava les calors per anar a Alemanya a estudiar de tramvies. Estem salvats!

Els venedors d'automòbils a bon preu i els sabaters i atacoadors estan d'enhorabona.

Si és que també no se'l estudia el senyor Vachier.

Aquest és el primer número d'«El Be Negre» que val vint cèntims.

Déu faci que no sigui l'últim!

EL VIATGE DEL TREN DE L'ESTATUT

No ha vingut tant de pujada com semblava

La veritat sobre l'afer Terradelles

En Terradelles s'ha comprat una corbata de color llis, tota vermella, d'aquelles d'anar als toros i a portar Estatuts.

Però encara era poc: nosaltres sabem que demanà a un amic una pipa. Ell no fuma, però això havia de completar el tipus: alt, ben plantat, ben serà, amb una pipa i una corbata vermella. No hi havia dubte, l'arribada seria impressionant.

Efectivament, l'arribada va ésser impressionant; per a tot-hom i per causes diverses. Flors, xiulets, visques, aplaudiments, i crits distintes; mirades expressives dels ciutadans madrilenys i de les ciutadanes. Terradelles, en el cotxe amb altres diputats, recorrent el trajecte de l'estació a l'Hotel Palace, recollia perfectament i interpretava les mirades, de manera especial les de les dames. Hi hagué un moment, però, que les mirades de més fàcil interpretació, eren les d'un grup d'home en actitud amenaçadora. ¿Com hauria resol't dignament aquesta situació, un altre que no hagués estat Terradelles o, simplement, un dels de La Falç?

Un redactor del «Noticiero» la resolvia, explicant que Terradelles baixà del cotxe pistola en mà, i s'adreçava al grup quan va ésser detingut i dissuadit pels altres diputats. Però això no és veritat, perquè la veritat, és que no portava pistola. El fet real va ésser que en aquells moments de compromís, es va recordar de la pipa del seu amic. Fèu acció de treure-la d'una butxaca dels pantalons baixà de l'auto, es posà la pipa a la butxaca dreta de l'americana, i avançà en actitud de desaparar l'arma de dins mateix de la butxaca.

I el cert és que els homes del grup, giraren cua i se'n anaren cantant en boca closa un fragment de «La Verberna de la Paloma».

Les autoritats oprimeixen els atracadors

La Societat d'Atracadors de Barcelona ha facilitat a la premsa un document bastant extens amb motiu dels recents fets escandalosos esdevinguts davant del «Crédit Lyonnais». Nosaltres en reproduïm fragments, tot i d'ordre'n molt no poder-lo publicar íntegrament; car avui no és pas indiferent quedar bé amb els atracadors, tal com van les coses.

«Fins ara l'atrancament era una indústria que es podia descabdellar amb una relativa calma: les autoritats vetllaven per l'ordre, és a dir, perquè nosaltres no fòssim víctimes de cap agressió per sorpresa que ens trenqués les oracions; però les coses comencen a posar-se malament: primer, una competència abusiva i inexplicable: ens hem trobat tot sovint que som dos o tres bandes alhora que coincidim a fer la mateixa feina; això descoratja i desmoralitza el personal...»

«Però l'última feta ja ultrapassa la mesura d'allò que és tolerable: uns atracadors, en funcions del seu càrrec, s'han vist perseguits abans no poguessin començar de fer el seu fet. On anirem a parar? Si els atracadors són detinguts abans que atraquin, quin desordre pot seguir-se'n! ¿Com volen les autoritats que l'ofici visqui amb un xic de formalitat i de decència?»

«...Amb aquestes mesures solament aconseguiran tirar per terra l'ofici. Però, ah! nosaltres ens hi farem amb les ungles i els queixals: abans d'això la Societat d'Atracadors de Barcelona, de la qual, per cert, n'és cap honorari una alta personalitat, anirà a la vaga...»

«Cal que l'opinió sana de Barcelona no deixi arribar les coses fins aquest punt: calculeu que significaria per a l'ordre social aquesta quantitat nova de gent sense feina, que haurien de fomentar, per força, el desordre i els mals costums.»

amb el cor a la mà.

ELS AUTOBUSOS SEMBLA QUE TAMBE AUTOABUSEN

Adam, que va inventar l'anar a peu, cada dia se'n revela com un més gran inventor. S'apujaran els taxis, s'apujen els tramvies, ara mateix augmenten el preu els autobusos, d'una manera completa i autòbusera: només l'anar a peu conserva les tarifes.

Per a adob d'aquestes calamitats, no existeix acord entre l'Ajuntament i el gerent dels tramvies i autobusos senyor Arruga; aquest vinga a fer dete'nir els que no volen conformar-se; aquell, vinga a aconsellar als viatgers que protestin, i aquest estira-i-Arruga, en definitiva qui el paga és el pobre, amoinat i escurat ciutadà.

DOLCETS I ALEGRETS

El company de candidatura del comandant Jiménez, el senyor Dr. Dolcet, quan va de caca, adopta un abillament molt més marcial que el del comandant vestit de batalla i tots els guerrers que han existit des que el món és món.

Això fa que no el reconegui cap de les seves amistats i coneixences si se'l troben pel camí. Per la seva banda, el doctor Dolcet és tan poc fisonomista, que no es recorda de cap dels seus clients.

Això explica la següent anècdota. Un dia, caçant conills amb uns amics, el Dr. Dolcet va veure un home que dormia al peu d'un arbre i duia un ull embolicat. De seguit es va sentir metge i va despertar-lo i examinar-lo.

«Es horrible—feia el doctor Dolcet—; ¿quin metge us ho ha desgraciat així?»

—Ja ho pot dir—va respondre-li el pobre home—, ja ho pot ben dir. I força que m'ho va cobrar. Es un tal Dr. Dolcet, que viu al carrer de Pelai.

— Es un plint que viu al marge de la llei i de la societat. Fa trenta anys que treballa i no s'ha declarat en vaga ni una sola vegada.

MASSA CONFIANÇA!

El Full Oficial, després de donar compte, amb els tons encomiàstics que el cas requereix, del viatge del senyor Francisc Macià per terres de Castella, escriu textualment:

«...el gran esperit de germanor i de comprensió que s'ha estès arreu de les terres espanyoles i que la presència d'en Francisc desborda en veritables manifestacions populars d'entusiasme.»

Està bé que al Full Oficial tractin el President de la Generalitat amb un aire de companyonia, però això de dir-li en Francisc, a seques, potser ja és massa confiança!

Nosaltres que, demaneu com estem de relacions amb en Pociello Forradellas!, ens en guardarem ben bé prou de permetre'ns cap familiaritat d'aquestes.

EL DRAMA DE LA SET EN.. EN PUNT

A Reus pateixen de la manca d'aigua. A fi d'arranjar el problema, una comissió de «fuerzas vivas» va marxar a Madrid per a fer determinades peticions al Ministre de Foment. Un cop fetes, el cap dels «forçats» es va estendre en consideracions d'alabanca a la pàtria d'en Prim, i va acabar la seva peroració així:

«... Y, créame Sr. Ministro, puede V. S. estar seguro que Reus, con agua, sería la antecala del Cielo.»

Ha arribat l'hora federal

Llegim: «Hem de tenir en compte que la Constitució espanyola haurà d'ésser la federal. L'Aliança Republicana, que és el partit predominant al Parlament, ho posà en el pacte de la seva unió. Els radicals-socialistes la tenen al seu programa. Totes les propagandes del republicanisme han acceptat ja com a cosa resolta el programa federal.»

Com que aquestes declaracions són d'una personalitat autoritzadíssima, ens creiem en el deure obligatori i ineludible de desenterrar aquell Himne Federal que, fa anys, composaren els senyors Eugeni Xammar i Josep Maria Pi Sunyer, el qual, a conseqüència de les circumstàncies sempre adverses, encara no havia pogut veure la llum pública.

L'Himne Federal, que s'ha de cantar amb la música del cor de Los Bohemios—aquell de lo profundo del alma bohemia—fa així:

El servici voluntari,
el sufragi depurat,
perseguida la vagància,
perseguida sens pietat,
perseguida sens pietat!

L'ensenyança obligatòria,
garantits vida i treball,
i l'Església separada,
separada de l'Estat,
separada de l'Estat!

(Solo de tenor)

Unides, pel pacte, les regions d'Espanya,
accepten, alegres, la seva missió,
i per no tocà'ls-hi la idiosincrasia,
s'estira i s'arronça la Federació.
La Federació!

EL BE NEGRE ofereix modestament l'exclusiva d'aquest Himne al senyor Pi Arsuaga (fill), amb la condició que els drets dels discos del gramòfon se'ls reserva la futura vidua d'en Pociello Forradellas.

REUS
Al «Centre de Lectura» hi ha un saló batejat amb el nom de «la peixera». En aquest saló s'hi reuneixen cada dia després de sopar, els intel·lectuals més famosos de la localitat, entre els quals s'hi compten gran nombre de regidors de l'Ajuntament. Hi ha el bon costum de fer-hi un magistrat safareix.
L'altre dia a la Plaça de Prim, en Junclar, el niño prodigio de «Les Circumstàncies», i xiraupalaista acèrrim, deia: «No sé del cert si la peixera és a l'Ajuntament o l'Ajuntament és a la peixera.
Consti que el niño en qüestió, és un membre de la penya peixeteril. * * *

LLEIDA
El germà Be-lli, Comissari de la Generalitat, és un Be molt viciat. Males llengües afirmen que ha agafat el vici de menjar-se les fulles de propaganda de l'Estatut. Nosaltres no ho volem creure. * * *

PALLEJÀ
A Pallejà, un jove va tenir la desgràcia d'ofegar-se i la família va acordar que l'enterrassin civilment. Tot el poble va assistir a l'acte del sepeli, que fou particularment brillant. A l'hora dels discursos, una personalitat local, que formava part del dol d'autoritats, va dir, en brillants paràgrafs:
—Ja ho veieu: hem fet un enterrament civil, sense capellans, ni creus, ni res que s'hi assembli. Això vol dir que el país ha canviat, encara que l'ideal del nostre partit seria d'arribar a fer els enterraments sense morts... * * *

UN CAP-ICUA PER CATALUNYA
13-8-31. Dia en què marxà el President senyor Macià a Madrid. ¿Serà veritat que els cap-icues porten sort?

L'actualitat a la Xina
—Hong-Ken, 10. — Sembla que, a l'últim, el general Xeng-Xung-Xong ha decidit atacar el general Xong-Fing-Leng, a les proximitats de Fong-Feng.
Xi-Fo-Lon es dubta si es cantarà per Xing-Xung-Xong o per Xong-Fing-Leng, encara que Xong-Fing-Leng tingui més probabilitats de guanyar-se l'ajut de Xi-Fo-Lon que Xing-Xung-Xong.
Nota. — Ara resulta que Sing-Sang i Fong-Feng són els noms dels generals; en canvi, Xong-Fing-Leng i Xi-Fo-Lon, els de les ciutats i punts. O potser a l'inrevés... En fi, dispensin: no es pot parlar de la Xina. I, al capdavall, tant a vostès com a nosaltres tant se'ns en dona que siguin punts, rius, generals, déus, persones o bèsties.

— Corre, fill meu, vés i porta el capellà.
— Com? Pare, vés tan extremista...?
— Sí, sí, que portí l'Extrema Unió!

«SHUM» A LA JUNTA DE MUSEUS

Amb el caràcter d'assessor tècnic ha estat agregat a la Junta de Museus el conegut dibuixant ex-terrorista «Shum».

L'Opinió (amb majúscula) ho troba molt bé. L'opinió (amb minúscula) ho troba una mica estrany; encara que, com a aplicació, el doctor Aiguader ha declarat als periodistes que «Shum» va a Museus encarregat exclusivament de les «natures mortes».

EL FILL D'IBERIA

Cada matí, en obrir la Generalitat, hi ha un senyor que, des de fa estona, s'hi està esperant davant la porta. Puja diligentment entre els empleats que fan la neteja, i s'asseu en una butaca del Saló de Sant Jordi.

Passa una hora, dues, tres, quatre... El senyor roman assegut, sense que ningú li preguntés si espera. Si li preguntes sin, diria:

—Pues, mire, «aguardo...»
A les tres de la tarda, quan a la casa ja no hi queda ningú, el bon senyor agafa els trastos i... fins l'endemà.

En veure'l passar, els mossos que hi ha a l'entrada diuen: —Qualsevol diria que és el senyor Hermosilla...

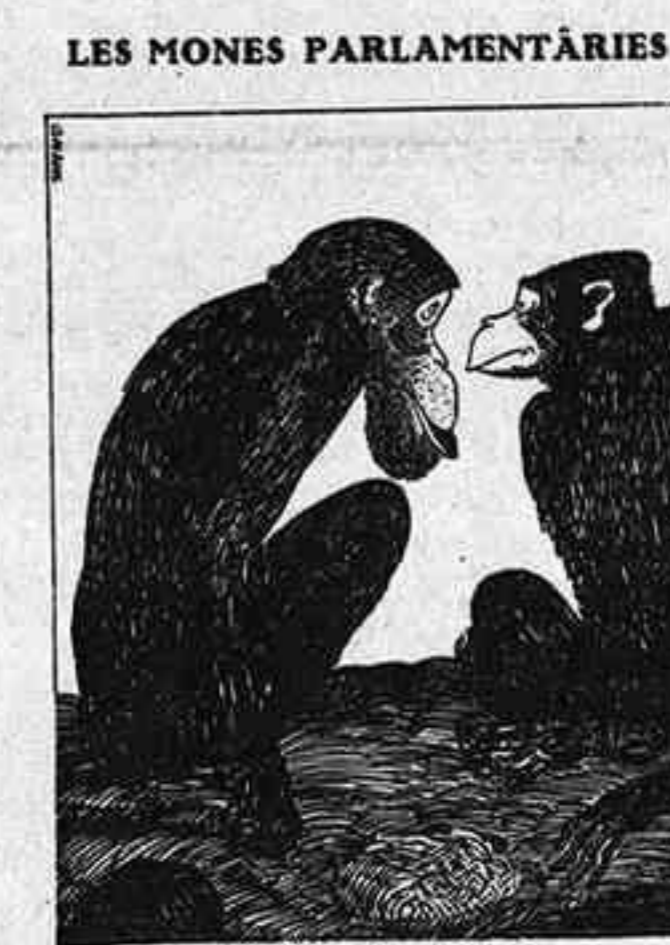
I el bonic del cas és que ho és, efectivament.

EN PIC I PON, MUSIC

El senyor Pic i Pon va anar a sentir el concert que la Banda Municipal va donar a Sant Andreu.

—Que m'agrada la música! encara recordo—ens deia—les lliçons que a l'escola ens feien cantar...
I girant els ulls en blanc, tot marcant el compàs amb la mà, anava cantant:
—Do mi sol do... re fa la re...

LES MONES PARLAMENTÀRIES

— ¿Qué te n'ha semblat d'això de l'Estatut?
— Doncs que s'hi han lluit i vallescà.

...I REPICO

El gran Pic deia l'altre dia parlant d'un amic seu:
—Es horrorós com parla malament el castellà. Figuri's que d'una llevadora, en diu una «madriguera». El pobre no sap que se'n diu una «comadreja»!!!

UN CAP-ICUA PER CATALUNYA

13-8-31. Dia en què marxà el President senyor Macià a Madrid. ¿Serà veritat que els cap-icues porten sort?

El vicari general de Vitòria passava tabac de contraban

Tot el Nord està que bull: fothom es perd en mil conjectures respecte a la causa que ha determinat la detenció del Vicari general de Vitòria.

El més impenetrable misteri envolta l'afer: algú ha suposat que el bon Vicari era portador de missives revolucionàries del Cardenal Segura adreçades a un subjecte que viu a Barcelona, és natural de Pont de l'Armentera, província de Tarragona, i respòn al nom d'«Articles numerats»— abans de la República («Artículos numerados») —per tal d'enderrocar el règim republicà i establir els Estats catòlics numerats d'Espanya, sota la forma de govern monàrquica.

Però no hi ha res d'això: el Cardenal Segura no s'escriu amb «articles numerats». La hipòtesi forjada al voltant d'aquesta pretesa conspiració és més enginyosa que basada en la realitat. Van per un altre camí les aigües.

EL BE NEGRE es troba en relacions cordialíssimes amb una tia d'un cost del cap de policia de Sant Sebastià: gràcies a això hem pogut aixecar una mica la punta del vel del misteri, i servir-ho als nostres lectors.

Sembla, doncs, que el cardenal Segura, dintre el seu retir de Bell-lloch (Pirineus francesos) cada dia s'anava posant més i més malalt: una estranya llangor invadia els seus membres. Hores i hores, ensoport, no es movia de la finestra de la seva cel·la: damunt la taula, escampats, hi havia nits representant Miguel Maura, Alcalá Zamora, Macià i altres heretges, models de goma que el Cardenal solia rosegat per fer-se passar la ràbia; però ara ni se'ls mirava. La cosa era greu. ¿La religió perdria un dels seus més esforçats i sobretot, reforçats, paladins?

El Cardenal es negava a respondre a cap metge, només que amb un grunyit, paraula internacional que a tot arreu del món significa «aneu-vos-en al botavant!» Fins a l'últim que, a soles amb el Vicari General de Vitòria, l'home va desapar-se:

«Amigo, amigo del alma: ay Vicario general de mis pecados! Como estoy todo, con el tabaco de este país: por San Antonio! Yo me muero con ese infecto tabaquillo sin perfume ni sabor! Aquellos caliqueños! Quien me trajera caliqueños!»

La resta s'endeuina: el pobre Vicari general de Vitòria anava reinllet de paquets de caliquenyos: en passar la frontera tenia al costat un senyor que fumava un cigar: una espurna va caure damunt l'eclésiàstic, precisament a l'indret on hi havia més tabac: dues anques possives plenes de «picadura al Cuadrado». Això va determinar un incendi i el descobriment de tot.

Aquests esdeveniments han motivat una frase de Miguel Maura a qui va ésser notificat el cas...

«No hay que respetar el Cardenal, porque sus ideales no son puros: son caliqueños.»

Consells a les meves amigues les roses

Ricarda.—Evidentment, evidentment.

Pepeta X. — No es fii dels homes; les enganyen i després no s'hi casen. I escolti: ¿que potser es diu Xirau Palau? Si és així, permeti'm que la feliciti.

Naiade. — El millor per a prevenir les cremades del sol és, com vostè diu molt bé (Molt bé), l'oli d'olives de la millor qualitat. S'unta bé la pell abans d'exposar-se als raigs solars, però cal tenir una orella exercitada i estar al tanto dels primers sorolls de fregit. Hi ha elegants que, estragades pels concerts de «música de camera», supleixen l'orella pel nas i es retiren tan bon punt aquest les avisa. Un bon enfarinat previ, dona també ros uniforme; però si hi manca l'oli sembla que hi manqui alguna cosa.

MARIA BONSHOMS

¿Per què puja la lliura esterlina?

Una investigació acuradíssima no ens pot donar cap indicati sobre les causes primeres de les variacions dels canvis

La importància que en aquests darrers temps han assolit les oscil·lacions dels canvis, i sobretot la desconnexió manifesta que aquests freqüents canvis dels canvis ha produït en les persones més enteses de les Finances, de l'Economia i de l'Estadística, no poden deixar de cap manera indiferents els homes que regeixen la poderosa organització editora d'EL BE NEGRE.

gú en tota la nit. He estat amb uns ulls com unes taronges. Va entrar, i, sí, sí: la lliura havia pujat tres enters! Em va clavar un escàndol i em va nomenar «sereno». Em va donar un fanal, una pistola i unes ordres severes. A la nit va començar a passejar-me amunt i avall de la sala on tenen la lliura. Amunt i avall, amunt i avall, trip, trap, trap. Toquen les dotze; toca la una, toquen les tres i res. A dos quarts de quatre veig que la lliura comença a pujar. Jo que sí, que agafo el telèfon i telefono al senyor Navarro. No era a casa. Ja l'hem feta bona. I la lliura seguia pujant. A les cinc, cop de telèfon, i res. I la lliura, puja que pujarà.

Dels intervius, dels espionatges, els nostres més il·lustres amics no n'han pogut treure més que revelacions com aquesta: «La pesseta baixa perquè la lliura puja». Però, per què puja la lliura? Com puja la lliura? Ah! Aquest és el misteri. Economistes i financers usen, fins a fer-ne desfiles, arguments variats. Però, si en la varietat està el gust no hi trobem pas de la mateixa manera la veritat. És clar que, posats a triar, ens acontentaríem sempre amb el gust; el nostre líder, però, el senyor Pociello Forradellas, no és pas de la mateixa opinió, i posat a manar, ens ordena l'altre dia que, fos com fos i de la manera que fos, li esbriníssim, per a ell i per als lectors d'EL BE NEGRE el mecanisme de les oscil·lacions del canvi.

—Calla, animal! ¿No veus que els tinents d'alcalde et posaran una multa? ¿No saps que no es poden usar altaveus després de les onze? Què et passa? Vaig quedar de pedra. Era el senyor Navarro!

—Ni la perspiciàcia del nostre redactor de finances—ens digueren—, ni la ciència de les llumeneres de la «Unió Catalana» m'han convençut. A veure si vós, que no sou més que un ase, encara que ben educat, t'entén més sort.

—Ja ho sé, home, ja ho sé. Que et penses que bado? Ara tu pots et pensaves que jo bado. Mira!—i es clavà uns copets a l'armilla, que dringà agradablement—. Me n'he enterat a la pisarra de cotitzacions de casa (un cop de tots li estroncà el discurs). I tu pots et pensaves que jo venia a saber notícies! Venia, perquè ho sàpigues, a veure si vigilaves!

«Per què puja la lliura?» Amb aquesta pregunta encastada al clatell com una cataplasma, sortírem al carrer. Havíem sentit parlar del Mercat Lliure de Valors, i ens dirigírem, naturalment, al de la Boqueria.

—Però—varem preguntar nosaltres—, ¿no us va dir quina era la casa on va veure que la lliura pujava?

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—No, senyor; no m'ho va dir; però, com pot pensar, deu ésser una casa molt important, que tinguin obert tota la nit.

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—Ja veu si n'és de savi!— acabà el porter de Borsa.

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—Però—varem preguntar nosaltres—, ¿no us va dir quina era la casa on va veure que la lliura pujava?

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—Quines impressions porta de Roma?—hem demanat al cardenal Dr. Vidal i Barraquer.

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

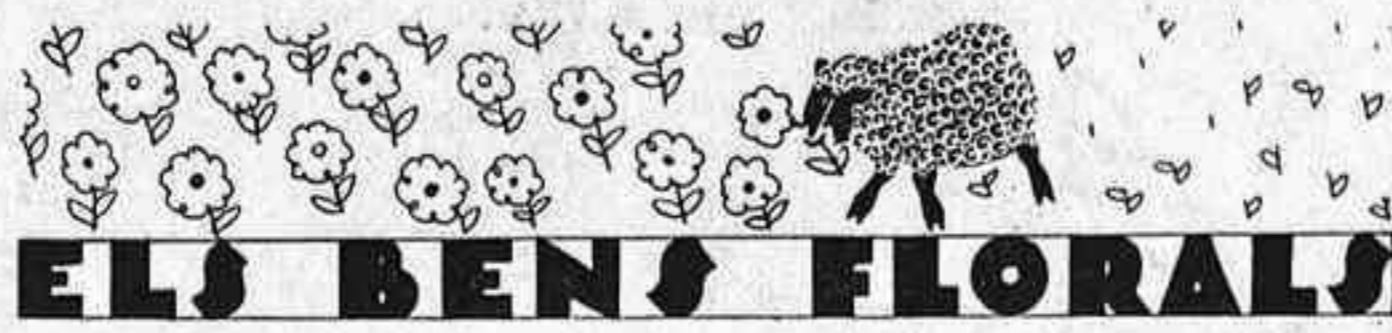
—Bones, molt bones—ens ha respost l'eminent prelat.

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—El Papa? és un home agradableíssim. Amable, afectuós, delicat! En fi, és un vertader «gentleman». Però ella!!!

«Per què puja la lliura?» Preguntàrem a una carnissera en el precís moment que amb gest esportiu rebotava una costelleta en el platet de la balança.

—Ha estat atropellada per una «patinette» la senyora Laura Sistachs, la qual té una germana que viu a Puerto Rico. El seu marit és burot.

De Madrid a Barcelona...

Ja Madrid de Barcelona només dista la meitat, d'ençà el dia que hi anava, que hi anava En Macià, l'Estatut sota l'aixella i obert l'un i l'altre braç (que és com «L'Opinió» el veia, encara que ens sembli estrany que amb els dos braços estesos l'Estatut pugui aguantar.)

¿Qui ho ha dit què no ens estimen, si ens estimen tant i tant, que ens darien, si volguéssim, deu mil Generalitats, divuit mil autonomia i Estatuts a rius i a mars? ¿Qui ho ha dit que ens xiularien, si les mans picaven tant, que amb la fúria que picaven bronzia l'aire al voltant, i de tan fort que bronzia feia un xiulet entelat?

De Madrid a Barcelona només hi va la meitat: vam començar d'arreglar-ho allà a Sant Sebastià: la nit del tretze al catorze va acabar-se d'arreglar.

Tot Madrid ens afalaga: ens ho trobem tot pagat, les noies ens fan postures, i ens somriuen les mamàs: En Domènec Pallarola, quin greu que sigui casat! «Pero que viejo más fino: que simpático es Macià!» No tan sols l'autonomia, que ens donarien la sang.

Només hi ha això de l'«Hacienda» que ho tindrem d'estudiar:

«Al Rey la vida y la hacienda—diu el clàssic—hay que dar: i qui diu rei diu encara—per als de Madrid—l'Estat. De Madrid a Barcelona s'ha escursat de la meitat; per'xò, si paguem com sempre, resulta el doble d'abans. «Pero no hablo de dinero que eso hace catalán; hablaremos, por ahora, de mutua cordialidad.»

«Sò barretinaire!» o bé la nova indústria del senyor Ignasi Ribera i Rovira

El senyor Ignasi Ribera i Rovira, abans d'èsser president de l'Associació de la Premsa, havia estat recader de Portugal a Espanya; abans d'això, cerador d'or a les mines d'Alaska; alpinista del Putxet i sarauista dels envellats de Sant Andreu, Horta, Sarrià, etc.; és a dir, tot allò que en Pich ne diu les «extremitats» de Barcelona; introductor del tango i la matxixxa brasilenya; confeccionador de gasetilles a hores perdudes, traductor dels «Crisis eròtics» d'una monja portuguesa, autor d'un tractadet sobre el «Timo del portugués y maneras de evitarlo»; congressista i economista a Bucarest, i moltes més coses, i altres de més grans i més bones que farà. En fi: demaneu.

Per això que, en aquest estiu polític, en el qual tota cuca viu, ens estranyava qui-sap-lo que el senyor Ignasi Ribera i Rovira (o Ribera i Rovira, car el cognom de don Ignasi sembla un balanç que es gronxa per tots cantons), no donés senyals de vida.

«Usted padece porque quiere. Ignacio Ribera y Rovira le pondrá como nuevo. Es el que paga más por los políticos usados y de lance. Pruébelo y verá. Escribir (caso saber) a «Vanguardia» i «Diluvio», 395.»

Mariages i... darrera la porta hi ha un fus i acabat, el senyor Gambús.

Això era a les sis de la tarda; van tocar un quart de set i dos i tres i ningú no venia; el públic començava d'impacientarse, quan va aixecar-se el parquet i va fer la seva aparició el senyor Ribera i Rovira, amb un sac a coll. I, entremig de l'expectació dels reunits, va adreçar-los les següents paraules:

«Companys i desconeguts: s'imposa trobar la solució de la vostra crisi, que també és la meua; nosaltres, tots plegats, podríem comparar-nos a bitllets de banc que han perdut el curs per manca d'estampilla. Jo ara vinc a estampillar-vos a tots plegats. Mitjançant aquestes modestes barretinetes (i es treia del sac una gorra frígia) us deixaré com nous. Resultarem més republicans que la mateixa República; ara, això sí, no us feu il·lusions: en primer lloc m'haureu de pagar les barretinetes a quatre pèles cada una — preu regalat! — i després, us heu de fer càrrec que una combinació així només la pot patrocinar en Lerroux, el qual de tots els republicans és el més simpàtic, comprensiu, acollidor i, en suma, semblant a nosaltres.»

El discurs va agradar. En Torres de Granollers va presentar una moció proposant que el seu «gorro frigio» li ho venguessin a meitat de preu, perquè sempre havia estat mig republicà mig monàrquic.

Acabada la reunió, tots els concorrents anaren a desmar llurs coroncs i insignies monàrquiques a un guardamobles que hi ha al carrer de l'Hospital.

A proposta del senyor Marqués (ex) d'Olèrdola, del partit se'n dirà «Els nous incondicionals de sempre», i procurarà començar de treballar els Ajuntaments.

Correspondència

E. Slanac. — Preferim els potins a la literatura gratuïta. Argos. — Si s'abeu més coses dintre el gènere d'aquesta, envieu-les.

Marramuizes. — Bona intenció, viva Déu! Mariana. — No hi posa la mà tot Déu, no ho creguem.

Peoncio. — Ah, bromista, bromista!

L'amic de Castellvi. — Gràcies. El Noi Gran. — Va molt bé. Envieu més coses.

Baldri. — Serveixi la mateixa contesta de la setmana passada.

Jovenic. — No sé si us heu adonat que aquest és un setmanari humorístic.

N. M. de T. — Si se us acut algun ninot que realment tingui gràcia, envieu-lo, i serà molt ben rebut.

Confident. — Va bé. Un be badaloni. — Gràcies. Begut. — Esperem que persevererem en la vostra obra.

Una desgraciada. — Efectivament: en Carrasco Formiguera mideix 1 m. 80.

Johnny. — Potser és una mica innocent. No us sembla? Canes. — Gràcies. S'aprofita. Oncha. — Ho trobem una mica complicat.

Un be magre. — Sereu complagut. Pepet Cisteré. — No tenim corresponsals fixos.

Ramona. — Li assegurem que el traïdor no és cap de nosaltres.

Joan Estera. — Ja ho sabeu, com si fos a casa vostra.

Table with Cotitzacions and list of companies like Jabali & Casola, Optica Dolect, etc.

La indústria d'armes Segura, que tothom creia a punt de liquidació ha tornat a donar fe de vida, encara que no inspira gaire confiança. Brillantíssimes les Messianiques; el paper del ferrocarril Alcala-Zamora-Alicante és un bon paper; es recomana a les senyores vídues i sacerdots: és de tot repòs.

Els moros es queixen

Ha estat objecte de molts comentaris la visita que han fet al president de la Cambra, senyor Besteiro, els moros notables Ali Ben Una, Ali Ben Altra, Au Passah ah Jheure, Ali Mohn, Ali Berch i Ali Jirau Ben Babau El Tanasi.

Segons sembla, aquests moros han anat a fer constar la seva protesta contra la coneguda frase del senyor Unamuno, el qual, referint-se als senyors Samblancat, Franco, Sediles i Jiménez, va dir que eren una mena de moros amigos dels catalans.

Les personalitats moros abans esmentades, estan molt ofeses de què un príncep de la literatura espanyola hagi fet possibles, amb la seva lleugeresa, certes confusions que els descendents de Mahoma no estan disposats a tolerar.

Consti ben clar que hi ha moros amigos y moros amigos.

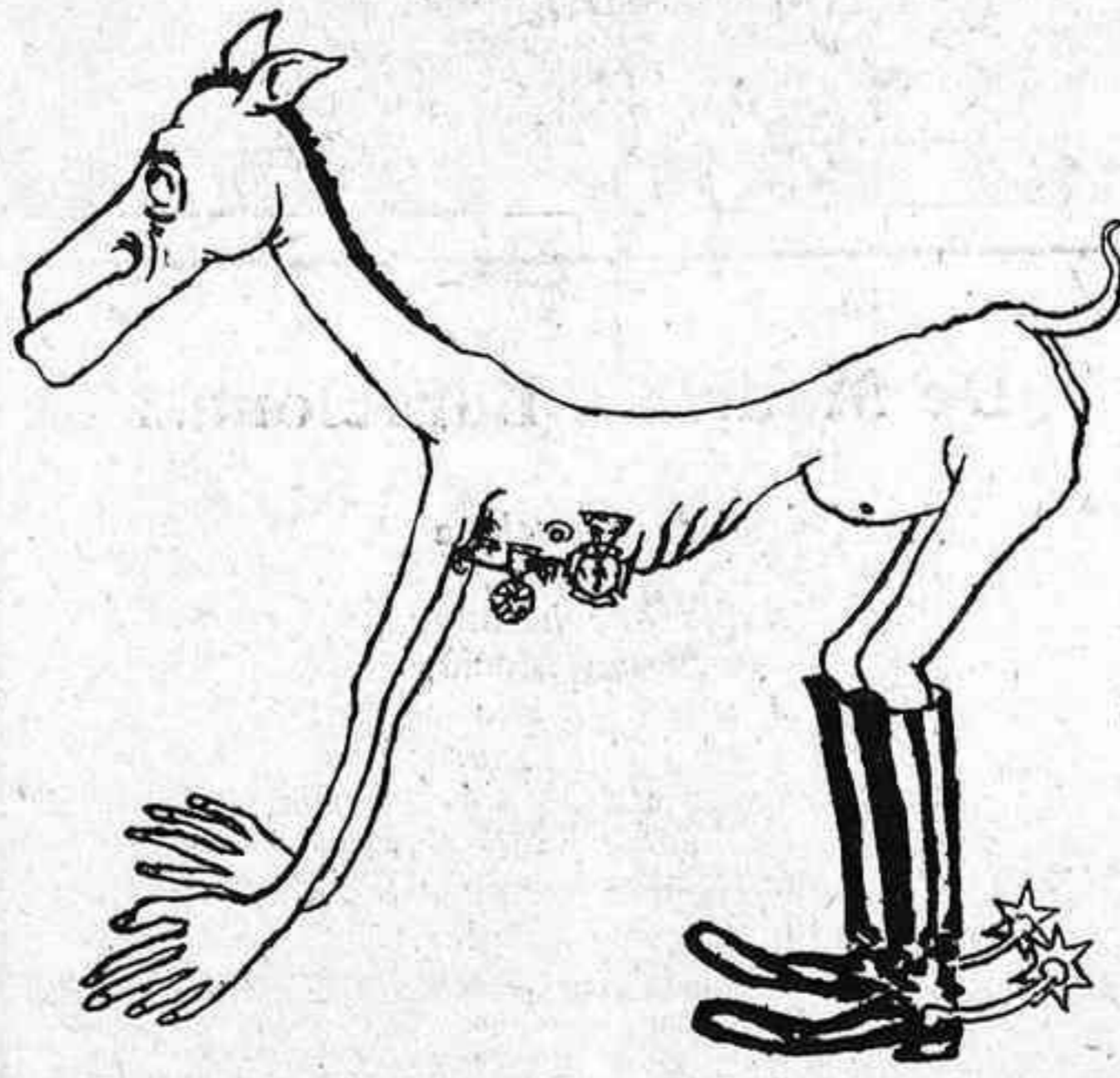
La poma de la discòrdia

I UN BE!...

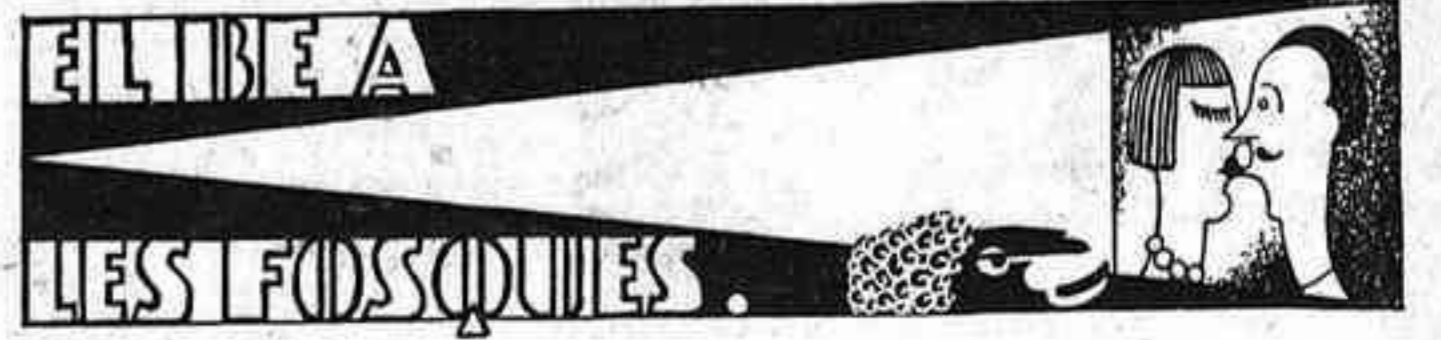
Aquest número d'«El Be Negre» ja val vint cèntims. Ves qui ho diria!

«EL REY QUE RABIÓ»

— Yo que siempre de los hombres me rei... —

Al cinema Avenida han donat en una sola sessió els films «Del mismo barro» i «El precio de un beso».

El públic va aguantar estoiçament fins al final. No va haver-hi ni un crit, ni una protesta.

Val a dir que la funció estava dedicada a l'Associació de sords, muts i cecs.

El redactor cinematogràfic d'«El Noticiero» s'estranya que un diari francès hagi dit que hi ha cuiners en el cinema.

No compremem la sorpresa. Si hi ha «Aros Voltaics» que fan crítica, ¿per què no pot haver-hi cuiners que facin el que els sembli?

Charlot ha anat als toros, a Sant Sebastià, i diu que li han agradat molt i molt.

Seguidament ha declarat que farà un film sobre Napoleó. Francament, no hi veiem la punta...

Charlot anava acompanyat de Tomàs Borràs, redactor de A B C. A la primera vegada que el brau va envestir un cavall, Chaplin va girar la vista, esgarriat. A la segona vegada, però, ja va suportar l'espectacle.

«Es que ja no li fa angúnia?» — li preguntà un admirador.

«Molta!» — contestà en Charlot; però si em tomo resulta que em trobo amb la cara de Tomàs Borràs, i mal per mal...

Jeannette MacDonald, que, com saben els nostres lectors, va fugir amb el príncep de Piemont i, de resultes d'això, fou

assassinada de dos trets de revólver per l'esposa d'aquest, o sigui la princesa Maria-José, de Bèlgica, Jeannette MacDonald, diem, malgrat tot això, ha arribat a París i es proposa treballar en un teatre.

La premsa francesa, ben pensant, ha arrufat el nas i diu que una dona que ha estat assassinada en circumstàncies tan sensacionals no pot presentar-se decentment en un escenari.

El BE NEGRE espera per a pronunciar-se en aquest plet a què El Correo Catalán li digui la seva.

Al voltant del Banc de la Generalitat

De com el Sr. Casimir Giralt quasi resulta un financier d'envergadura.

No ha mancat qui s'ha permès dir que el senyor Giralt no era persona gaire competent en matèries econòmiques i financeres; acusat de deslleial i sense base, que no té més objecte que fer mal al futur Banc de la Generalitat, projectat pel nostre eminent col·laborador gruit.

Menteixen els que sostenen que D. Quasi-Mir no sap fingir allò que és un Banc d'allò que és un pedris. El senyor Giralt té antecedents financers conegudíssims, encara que potser la seva proverbial modestia faci que ell no sigui gaire inclinat a fer-ne l'ostentació que es mereixen i que ja tindrem bon compte de publicar nosaltres, modestos, però fermes admiradors de la seva eloqüència municipal.

«Qui no recorda que ell és l'autor d'aquell delicat vodevil «Deu milions per qui s'hi trobi», on ja gala d'una cultura financera poc corrent? Qui no sap la forma enginyosa i veritablement econòmica que va trobar per arribar a conquistar aquests «Deu milions», pagats en corones (tot i ésser ell republicà de tota la vida) i, després, en copetes de conyac al diví Capdevila (D. Lluís), que hi posava la lletra, mentre el senyor Giralt hi posava la música... celestial? Qui no sap que, posteriorment, la seva vida municipal l'ha d'haver enseynat a comptar, per força, encara que això no siguin, precisament, «Deu milions per qui s'hi troba?»

Callin, doncs, les llengües ignorants i maliciosos: el Banc del senyor Giralt (a) de la Generalitat, no és allò que ells es pensen.

No; res d'això. Es tracta d'una simple brometa que D. Quasi-Mir vol fer a El Be Negre si mai aquest animaló li posa els seus estalvis.

Predicar i no donar blat

Mossèn Anglès, al col·legi Blanquerna, es dedica, de tant en tant, a fer explicacions de moral als seus petits deixebles. De vegades, després de l'explicació li afegeix un exemple pràctic, perquè d'aquesta manera els pàrvuls entenguin més perfectament les seves prediques.

L'altre dia, doncs, els deia que està molt mal fet de molestar-se i indignar-se per les incomoditats que el prisme ens fa sense mala intenció. Embalat per aquest camí, va arribar a dir que adhuc quan s'hi veu intenció de vexar-nos, no és propi de la paciència cristiana de prendre-s'ho a la valenta: Jesucrist aconsella que parem l'altra galta, etc.

Es fadrí de Sant Boi; vestit de vellut, botonada de plata. Boca: sana y dientes blancos, gracias a los dentifricos Higea. Gracia a defecte al caminar, a causa de tenir una cama més llarga que l'altra, encara que ell diu que més aviat és més curta.

S. O. S.!!!

En Sugranyes i l'Amichatis preparen una revista de gran espectacle, i com cada vegada que s'acosta un esdeveniment d'aquesta mena, en Sugranyes s'ha deixat intervenir en una terrassa del Paral·lel. Perquè el protocol sugranyenc no transigeix que l'interviuen en cap altra banda. Si el gran productor no té al davant un carajillo ben carregat i l'espectacle estimulants de les artistes que van i vénen de la feina, l'home no sap què dir.

«Sí, mirin-ha declarat—, anem a fer una revista que, si no fos la meua habitual modestia, m'atreviria a qualificar de meravellosa. És clar que encara no tenim diners, ni teatre, ni tatano blanc a la vista, i que les girls més girls encara són a l'aiguera, però en canvi no tenim en Braulio Madrid ni en Paco Solsona, ni el mestre Clarà, el qual sempre és una ventajeta.

Per la nostra banda, podem afegir que aquesta revista es presenta sota els millors auspicis. En Sugranyes i l'Amichatis estan tan compenetrats, que ja no se sap on acaba l'un ni on comença l'altre. De tal manera, que les seves amistats, víctimes d'aquest miratge literari, de vegades els anomenen el Suchatis i l'Amigranyes.

Les camés de les senyorettes

Al Govern civil treballen en la «mise au point» dels Estatuts de la Santa Inquisició. Segons referències que en tenim, en Ventalló serà nomenat familiar.

Amb el restabliment del Sant Ofici hom espera poder donar treball a molts sense-feina.

Uns missioners, residents a la Polinèsia, ens escriuen que a la cort del rei tot Rona-Moro hi ha una consternació terrible perquè s'ha descobert que a la taula reial era servida carn de porc en comptes dels palpisos de franciscà que la cort consum durant les diades solemnes.

La Junta d'Hygiene ha condemnat el cuiner i dues filletes seves a ésser rostits a l'ast per la violent festivitat de l'Assumpció.

Ara resulta que el mal lladre era el bo. És a dir, que essent un mal lladre, per força havia d'ésser una bona persona.

En canvi, el bon lladre, com que era un bon lladre, resultava una mala pinta; robava que era gust i a cor que vols cor que desitges. És a dir, al revés del que fins ara hem llegit a les històries.

S'ha constituït una societat d'ateus que té com a finalitat dedicar-se a la conversió dels jesuïtes. Pensen fundar missions a Loyola, a Veruela i a Gandia; això per a començar. La cova de Manresa és objecte d'uns detinguts estudis: l'arquitecte J. F. Rafols s'ha encarregat de fer-ne el pla, d'acord amb la directiva dels novells missioners laics que s'anomenaran «Los siervos del libre pensamiento».

Mossèn Puntell ha publicat una col·lecció de poesies religioses, escrites dintre l'estil surrealista. Això ha provocat les més agres discussions a cal Bisbe.

La cosa més xocant és que els poemes hagin passat per la censura eclesiàstica; però el censor ha declarat que va donar l'aprovació perquè es pensava que aquells versos eren uns prospectes d'un específic i, com a tals, no hi veia obstacle.

El canonge Tejedor ha declarat a un redactor de L'Amour de l'Art que pensava renunciar d'ara endavant a l'art de la pintura, el qual sempre havia concebut com a notable «amateur», amb les seves pretensions, merescudes, de professional.

Diu que ha descobert un bar on serveixen una cervesa d'allò més fresca, i ja no vol tocar cap més pinzellat en tota la seva santa vida.

Perlita Greco i la Yankee segueixen en el millor estat.

El talent dels autors madrilenys de revista està, doncs, garantit, ara per ara.

A l'Edón Concert volen eleger «Miss República Artística 1931».

El nostre líder, senyor Pociello Porraddellas, forma part del jurat, i sembla que, a hores d'ara, ja té posat l'ull sobre una neboda del senyor Hermostilla.

«Encara que no sigui guapa—ha dit el gran home públic, amb la finor que el caracteritza—, almenys sempre serà Hermostilla.

Ai, Pociello, Pociello, i que n'ets de bojot!

Més teatre reccional...

Després del Barcelona, ara en tindrem al Talia. I l'empresa del teatre del Paral·lel diu que ha aconseguit la vinguda de la companyia valenciana, després de múltiples osfuerzos.

Malaguançada feina!

Al Poliorama ara fan varietats.

Entre els artistes hi ha uns tals Germans Marbel, que fan un número sensacional anomenat El teléfono humano.

Es un número perfectament resolt, però que no marxa. Igual, igual que si es tractés del telèfon automàtic.

Ens fa l'efecte que aquests germans Marbel són uns esquirls.

El mestre Gelabert ha donat una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular sobre el tema: «La crisi de l'òbrer músic relacionada amb la música mecànica».

El mestre Gelabert, amb afanada percepció, va dir, sense embuts, que la crisi dels músics no era res més que una conseqüència de l'èxit del cinema sonor, dels discos i de la ràdio.

Després d'això és imminent el descobriment, per part del mestre Gelabert, de la Mediterrània, la pólvora i la sopa d'all.

Que n'és de simpàtic, en Barangó!

...De simpàtic i de ros! Així com hi ha ciutadans, verdadera peste de la nació que ha de comportar-los, els quals sempre rondinen i emboliquen, hi hagi al Poder qui hi hagi, la Providència envia als Estats bons minyons com és ara el publicista Barangó i Solís, que, passi el que passi, aguanten els poderosos i s'aparten del pestilent derrotat que només podria donar-los mala bava — mercaderia que ells no necessiten, car els en sobreix per la coroneta.

En temps de Primo de Rivera, aquest simpàtic noi va assenyalar-se com a gran puntal de l'ordre. Parla per ell aquella obreta «València», gairebé tan famosa com l'honòmica del mestre Padilla, la qual li valgué, a part d'una honesta retribució metàl·lica — perquè el treball ha d'ésser reproductiu per «intellectual» que sigui — felicitacions ben efusives del Marquès d'Estella. No recordem bé si és amb aquest motiu o amb un altre; car els mèrits del senyor Barangó Solís durant aquell temps foren tan nombrosos, que el dictador li va transmetre aquell telegrama que ell exhibia tot joiós als seus companys de premsa en un apat de l'Hotel Orient.

I bé! Heu-vos-el aquí, ara, novament disposat a treballar per la República i per Catalunya, amb aquell mateix entusiasme que posava a servir Martínez Anido i Primo de Rivera i que posarà sense cap mena de dubte el dia de demà en servir el moro Mussa; si és que el moro Mussa governa.

La Ciutat s'honora tenint-lo com a cap del servei de premsa de l'Ajuntament, i el doctor Aiguader ha demostrat aquesta ocasió la bondat dels sentiments que l'animen, en acollir a penitència aquesta ànima pecadora que ha mostrat ganes de penediment.

D'altres — com el baró de Viver — potser no tindran tanta sort; però, fet i fet, no tots tenen la simpatia, la dolçor i l'encís d'aquell noi tan bon noi i tan ros.

REPORTATGES SENSACIONALS

¿Què havia passat amb l'Estatut?

...El tren corria a tota velocitat. És clar que era tota la que podia donar de si. Però qui fa el que pot no està obligat a més. De sobte — sempre ens oblidem de dir que és negra nit! — de sobte, de la banda dels «sleepings» va sortir un soroll de veus humanes. Era que un empleat s'havia pensat que en Terradelles s'estava amb una dona i tot plegat no va passar d'ésser la cabellera del germà Ventura Gassol. L'esclandol va resoldre's amb compliments excusos.

Però en Gassol, un cop desvetllat, no sabia com tornar a dormir-se: per a dormir no va trobar idea millor que llegir l'Estatut de Catalunya que la Comissió portava per a fer a mans de l'Alcalde Zamora, exemplar preciós que havia estat confiat a la custòdia del germà Ventura.

Va desfer l'embolcall, lligat amb cintes catalanes i republicanes, i en sec, se li van posar tots els cabells de punta. (Imagineu en Gassol amb els cabells de punta! haurieu dit que es tractava d'un eriçó monumental.)

¿Per què se li havien posat, doncs, els cabells de punta? També se us hi posaran quan ho sapigueu. Sensiblement, allò que en Gassol tenia davant dels ulls no era ni havia estat mai l'Estatut: dintre l'embolcall hi havia un exemplar de «Carmencita o la buena cocinera».

Què havia passat? Doncs, que, amb les presses de l'última hora, en fer l'equipatge, la minyona d'en Gassol s'havia equivocada; i en comptes de l'Estatut hi havia posat un llibre de cuina. — En canvi — va pensar, tot mort d'angúnia, en Gassol —, en canvi l'Estatut devia dormir al calaix de la taula de la cuina de casa seva.

La situació era tràgica. «¿Què diria, quan ho sabés, en Macià? Quina vergonya, quina vergonya!»

No hi havia més alternativa que aquesta: la mort o la deshonra. I els minuts corrien i el tren s'acostava cap a Madrid, incessantment.

De sobte Ventura Gassol va tenir una idea: per la seva memòria va passar el record del poema dels cavalls: «Caball negre, cavall blanc, cavall foll, cavall meu», etc., etc... Ara veu-

rien per què servien aquells cavalls poètics.

Va llançar-se per la finestra, i, a cavall del cavall blanc, del negre, del ros, del foll, del guit, del seu, del dels altres i de tots plegats, va arribar en un moment a Barcelona i a casa seva.

Un altre horror l'esperava: l'Estatut havia servit a la cuinera per a embolcar mongetes bullides i peix blau. ¿Què fer, aquesta vegada?

Calia redactar l'Estatut de nou, i això, sense la presència de cap Xirau Palau; però en aquest moment Ventura Gassol va recordar que el veritable autor de l'Estatut no era pas ningú de la Comissió, sinó el sublim mecanògraf Millàs-Raurell. Cap a can Millàs falta gent...

Mentrestant, el tren dels diputats seguia cap a Madrid...

...En Millàs opinava que no tenia prou mans per a tecler l'Estatut en el temps que disposaven, que era exactament de tres minuts, dos segons i un quart de segon.

No obstant, decidit a fer un suprem esforç per Catalunya, Millàs-Raurell va descalçar-se i es va fer penjar per una corda que li lligava la cintura, al sostre; així podia valer-se dels peus i de les mans i escriure a una velocitat fol·la. La màquina crepitava com una metralladora embogida, al costat del germà Gassol, que amb una galleda anava refrigerant-la; de tant en tant, en Millàs ficava els peus a la galleda, perquè els tenia coents.

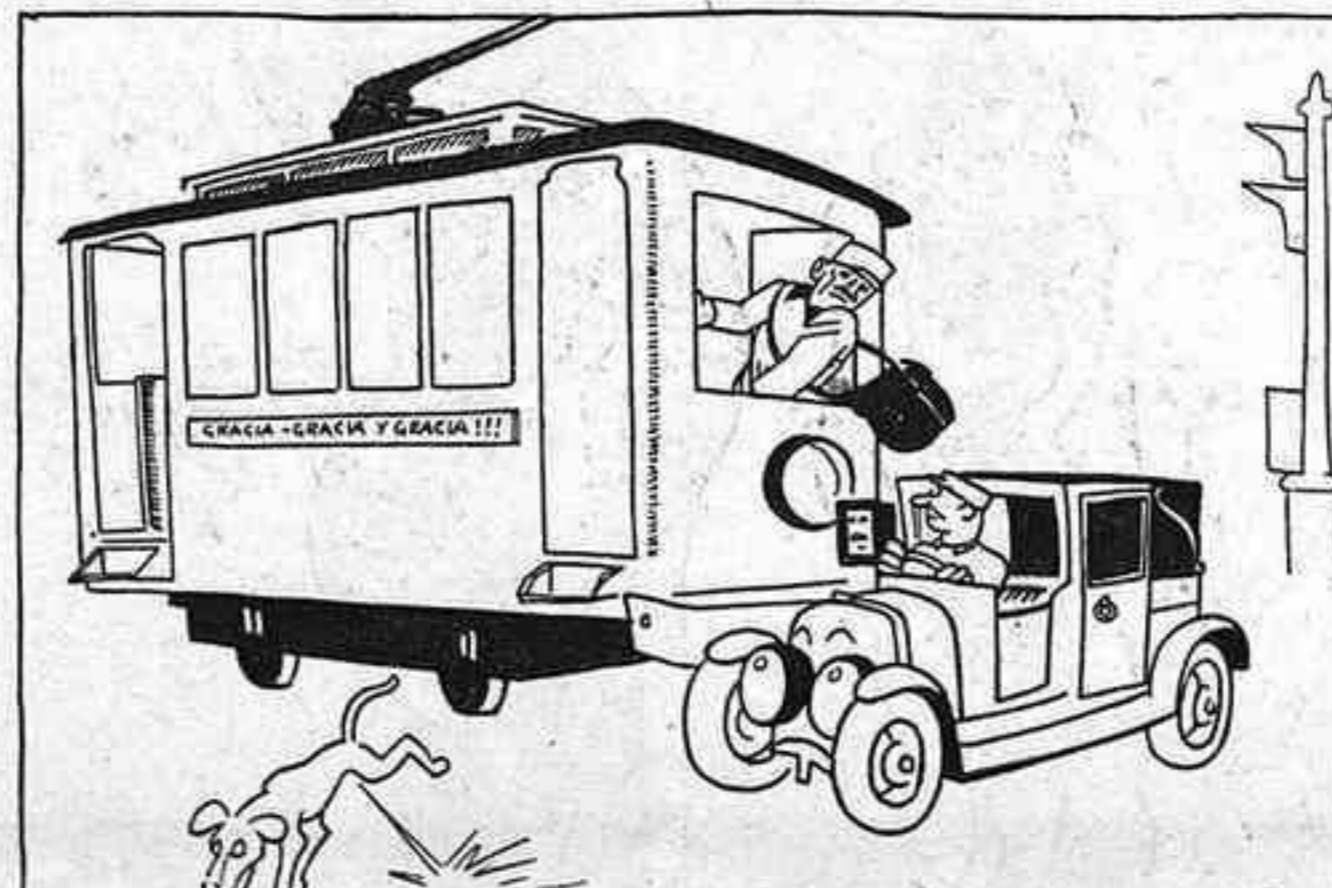
Visca! tot estava salvat!

Un brunziment de motor d'avió es deixà sentir: Gassol va obrir la finestra, i amb l'Estatut a coll, va agafar un cap de corda que penjava de l'aeroplà i, a tot gas, a una velocitat frenètica, va aconseguir el tren cap allà a Guadalajara. En Gassol va entrar per la finestra i va colgar-se a l'«sleeping», com un santet.

(Amb l'emoció ens havíem deixat al tinter que l'avió era el «Plus Ultra» del comandant Franco, que havia estat telefonat mentre en Millàs escrivia.)

Heus aquí la narració verídica de tots els fets sensacionals esdevinguts la nit del 18 al 14 d'agost. Ben sovint la realitat arriba a tals extrems de truculència, que sembla més inversemblant que les més folles novel·les d'aventures.

EL TRAMVIARI

— Res, no anireu enllac amb en Vachier! Nosaltres ja passem decimals.